Nummer VN

Directie

Gemeente Amsterdam

MAP

INFORMATIE VOOR INDIENER:

Zaaknaam:	Bestemmingsplan en beleidsregels datacenters Amsterdam
Portefeuille(s):	Ruimtelijke ordening, Duurzaamheid, EZ, ICT en Digitale Stad
Staf / map:	Mappen Pels, Mbarki, Scholtes, Van der Horst en burgemeester
College / DB:	College 15 april 2025

Voordracht voor de mappen Pels, Mbarki, Scholtes, Van der Horst en burgemeester van 10 april 2025

Portefeuille

Ruimtelijke ordening, Duurzaamheid, EZ, ICT en Digitale stad

Agendapunt

<*automatisch*>

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Vaststellen van het bestemmingsplan Datacenters Amsterdam en de beleidsregels Vestigingsbeleid Datacenters gemeente Amsterdam 2020 – 2030, eerste herziening.

Gevraagde beslispunten

1. Kennis te nemen van de voorgenomen geheimhouding op bijlage 10 bij deze voordracht en in te stemmen met het voorstel om de voordracht onder 2.IV genoemde voordracht in een besloten deel van de commissie Ruimtelijke ordening te behandelen;

2. In te stemmen met bijgevoegde collegevoordracht, waarin het college wordt voorgesteld om:
   1. Kennis te nemen van en te betrekken bij voorliggende besluitvorming:
      a. De Impactstudie datacenters Reductie netimpact door Gemeentelijk Datacenterbeleid, Liander, mei 2024
      b. de zienswijzen die over het ontwerpbesluit vestigingsbeleid Datacenters gemeente Amsterdam 2020 – 2030, eerste herziening en het ontwerpbestemmingsplan Datacenters gemeente Amsterdam zijn ingebracht;

   2. In te stemmen met de beantwoording van de ingebrachte zienswijzen zoals opgenomen in de Nota van beantwoording zienswijzen;

3. De beleidsregels Vestigingsbeleid datacenters gemeente Amsterdam 2020 – 2030, eerste herziening, gewijzigd ten opzichte van de op 28 december 2023 ter inzage gelegde ontwerp beleidsregels vast te stellen;

4. In te stemmen met de concept raadsvoordracht, waarin de gemeenteraad wordt voorgesteld om de volgende besluiten te nemen:

1. Kennis te nemen van en te betrekken bij voorliggende besluitvorming;
   a. De impactstudie datacenters Reductie netimpact door Gemeentelijk Datacenterbeleid, Liander, mei 2024;
   b. De ingekomen zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan en het ontwerp vestigingsbeleid datacenters gemeente Amsterdam 2020 – 2030, eerste herziening;
   c. Het besluit van B&W om de beleidsregels Vestigingsbeleid datacenters gemeente Amsterdam 2020 – 2030, eerste herziening vast te stellen;

2. In te stemmen met de beantwoording van de zienswijzen als bedoeld onder beslispunt 1b overeenkomstig de Nota van beantwoording zienswijzen bestemmingsplan en vestigingsbeleid Datacenters gemeente Amsterdam, welke onderdeel uitmaakt van dit besluit;

3. Het bestemmingsplan Datacenters Amsterdam, bestaande uit de verbeelding en regels en vergezeld van een toelichting, met identificatienummer NL.IMRO.0363. GA2302PBGST-VG01 in elektronische en analoge vorm gewijzigd ten opzichte van het op 28 december 2023 ter inzage gelegde ontwerpbestemmingsplan vast te stellen, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de Basisregistratie Grootschalige Topografie versie 20 december 2023;

4. De beleidsregels Vestigingsbeleid datacenters gemeente Amsterdam 2020 – 2030, eerste herziening, gewijzigd ten opzichte van de op 28 december 2023 ter inzage gelegde ontwerp beleidsregels vast te stellen;

5. Geen exploitatieplan vast te stellen;

6. Kennis te nemen van de geheimhouding die op grond van artikel 87 van de Gemeentewet op bijlage 7 van deze raadsvoordracht is opgelegd. De geheimhouding wordt opgelegd voor de duur van 5 jaar gerekend vanaf de dag nadat het bestemmingsplan als bedoeld onder 3. onherroepelijk is

geworden;

5. Op grond van artikel 87 van de Gemeentewet en onder verwijzing naar artikel 5.1, tweede lid, onder b en f van de Wet open overheid geheimhouding op te leggen op bijlage 7 van de raadsvoordracht. De geheimhouding wordt opgelegd voor de duur van 5 jaar gerekend vanaf de dag nadat het bestemmingsplan als bedoeld onder 3. onherroepelijk is geworden.

Onderbouwing beslispunten

1. **Geheimhouding risicoanalyse en besloten behandeling.**

SAOZ heeft de risico's voor planschade beoordeeld, die het gevolg kunnen zijn bij de vaststelling van het bestemmingsplan 'Datacenters Amsterdam'. Een risico op planschade, en daarmee financiële gevolgen, voor de gemeente Amsterdam kan niet worden uitgesloten. In de risicoanalyse wordt op basis van grondprijzen en investeringskosten van datacenters een financieel nadeel per m2 berekend bij het vervallen van planologische gebruiksrechten. Omwille van het beschermen van belangen van datacenters, maar ook de financiële positie van de gemeente, wordt het college voorgesteld om geheimhouding op de risicoanalyse te leggen, welke 5 jaar duurt. Deze termijn is gelijk aan de verjaringstermijn voor planschade. Het eerder vrijgeven van de analyse kan bedrijven doen besluiten juist een aanvraag om planschade in te dienen.

Hoewel de toekenning van een vergoeding nog afhankelijk is van heel veel factoren en de gemeente ook nog mag beslissen bouwrechten terug te geven, kan het uitlokken van aanvragen ondermijnend werken voor het beleid om datacenters te beperken, in ieder geval voor de duur waarin nog sprake is van netcongestie.

Het is voor de raad van belang om het beleid ten volle te kunnen bespreken in een debat. Daarbij horen ook de financiële risico's en de bereidheid om die risico's te dragen als gemeente. Om die reden wordt voorgesteld om het beleid en het bestemmingsplan in een besloten deel van de commissie Ruimtelijke ordening te bespreken, zodat zowel beleidsinhoudelijke argumenten als financiële overwegingen besproken kunnen worden.

2. **Voordrachten college en raad voor vaststelling bestemmingsplan en beleidsregels**

Aanleiding en doel bestemmingsplan

De MRA is vanwege de hyperconnectiviteit een aantrekkelijk gebied voor datacenters om zich te vestigen. Van de 185 datacenters bevinden zich 51 datacenters in de MRA en 29 datacenters zijn in Amsterdam gevestigd. Het aandeel datacenters in Amsterdam is daarmee 15,7% ten opzichte van het

landelijke totaal.

Op basis van het vestigingsbeleid datacenters gemeente Amsterdam 2020 - 2030 voor datacenters is er binnen Amsterdam ruimte om tot een aansluitvermogen van 670 mega voltampère (MVA) te groeien. Met de afgekondigde netcongestie op het hoogspanningsnet van TenneT en grotendeels overbelast middenspanningsnet in de Metropool Regio Amsterdam werkt Amsterdam samen met de netbeheerders op basis van het Ontwikkelingskader EVA 2035 tot 2035 aan de verzwaring van het energienet.

Tot het net weer voldoende capaciteit heeft, geldt op basis van prioriteringsbeleid van de ACM een volgorde in de aansluitmogelijkheden op het net. Daarnaast moet Amsterdam locaties zoeken waar de voor de netverzwaring noodzakelijke onderstations gebouwd kunnen worden. Uit de Themastudie Elektriciteit Amsterdam 3.0 en de Impactanalyse datacenters blijkt dat een groei van datacenters tot 670 MVA zorgt voor een ruimtereservering van 3 onderstations, welke feitelijk minimaal 21.000 m^2 in beslag nemen, met de daarbij nog op te nemen hindercontouren en aan te leggen kabelverbindingen en enkele miljoenen aan voorbereidings- en uitvoeringskosten dat de groei met zich meebrengt.

Ruimte in Amsterdam is schaars. Beperking van het aantal datacenters tot het aantal waarvoor nu een aanvraag of (voor)overleg loopt kan zorgen voor meer ruimte om andere doelen van de gemeente Amsterdam te bereiken en zorgt voor ontlasting van het elektriciteitsnet. Tegelijkertijd zorgt het voor nadelige effecten op het gebied van vestigingsklimaat en het verminderen van duurzame warmtebronnen voor bijvoorbeeld warmtenetten. Na 2035 kan worden bezien hoe en in welke mate weer meer ruimte voor datacenters kan worden geboden. Tot die tijd worden datacenters uitgedaagd om binnen het huidige ruimtebeslag en elektriciteitsmogelijkheden door verduurzaming verder intern uit te breiden.

Werking van het bestemmingsplan en het beleid
Om het beleidsdoel te bereiken wordt door het bestemmingsplan Datacenters Amsterdam een verbod op vestiging en uitbreiding van datacenters (>2.000 m2 bvo en 5MVA) opgenomen. Afwijking van het bestemmingsplan kan op basis van het vestigingsbeleid en wanneer wordt voldaan aan de beleidsvoorwaarden, instructieregels en sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Het beleid bepaalt dat initiatieven voor datacenters, waarvoor een aanvraag is ingediend voor de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan op 28 december 2023, nog een omgevingsvergunning kunnen krijgen. Dit is ook expliciet benoemd bij het vaststellen van het voorbereidingsbesluit.

Momenteel lopen er vier aanvragen voor vestiging of uitbreiding van datacenters met een aansluitvermogen van circa 305 MVA. Er zijn twee

datacenters in (voor)overleg met gezamenlijk 60 MVA aansluitvermogen (bij benadering). In de themastudie en de impactanalyse is rekening gehouden met een groei tot 365 MVA tot 2035 (dus inclusief die in vooroverleg).

Het beleid kan in 2030 worden herzien met de dan geldende stand van zaken ten aanzien van het elektriciteitsnet.

Afwijking voorgesteld beleid
De voorgestelde lijn om alleen nog formele aanvragen, die zijn ingediend voor 28 december 2023, voor een omgevingsvergunning in aanmerking te laten komen wijkt af van het eerder opgestelde voorstel, waarbij ook de datacenters voor een omgevingsvergunning in aanmerking komen als zij voor 28 december 2023 een vooroverleg zijn gestart met het oog op vestiging of uitbreiding.

Op basis van de lijst met aanvragen en vooroverleggen, worden volgens de voorgestelde lijn op basis van een aanvraag omgevingsvergunning nog drie datacenters gevestigd of uitgebreid met in totaal 138.900 m^2.

Vooroverleg heeft vaak een belangrijke functie in gebiedsontwikkeling. Zeker in Amsterdam is er soms sprake van een langdurig vooroverleg voordat een aanvraag omgevingsvergunning wordt ingediend. Dat heeft te maken met onze erfpachtpositie, de afspraken over ruimtelijke inpassing, duurzaamheidseisen of afstemming met naastgelegen ontwikkelingen. In enkele gevallen is er al sprake van een intentieovereenkomst of een samenwerkingsovereenkomst, dan wel een afsprakenbrief. In een aantal gevallen worden zaken vastgelegd in project- en investeringsnota's conform PLABERUM.

Door de lijn in te nemen dat alleen datacenters met een aanvraag nog kunnen vestigen of uitbreiden komen twee datacenters niet meer voor vestiging of uitbreiding in aanmerking. Het gaat hier om een serverfarm AMS1 in Havenstad met een uitbreiding van 10.000 m2 en de nieuwvestiging van Woodencity in Amsterdam Zuidoost met 50.000 m2.

Datacenter Serverfarm AMS1 is gevestigd op de Archangelkade 1-3 en het datacenter past binnen de regels van het omgevingsplan.

De gebiedsontwikkelaar in Amstel III bedrijvenstrook (Holterbergdistrict) is voornemens een high performance computer (hpc), een supercomputer, te realiseren aan de Lemelerbergweg in Amstel III. Een hpc is een datacenter met servers die uitzonderlijke rekenkracht kunnen genereren en onder meer gebruikt worden voor wetenschap, ingewikkelde rekenmodellen en AI.
Met de gebiedsontwikkelaar is een samenwerkingsovereenkomst gesloten en door de gemeente is een projectnota vastgesteld. Het betreft een gebiedsontwikkeling van circa 1.000.000 m2 bestaande uit meerdere elementen. De realisatie van een hpc is integraal onderdeel van de totale

ontwikkeling, waaronder de realisatie van een AI-cluster. Het huidige omgevingsplan biedt daar ruimte voor datacenters. Met het vast te stellen bestemmingsplan Datacenters vervallen deze rechten. Daarnaast moet de samenwerkingsovereenkomst worden opgezegd. Dat kan tot een schadeclaim leiden vanwege de investeringen die al zijn gedaan en ontwikkelingen die geen doorgang kunnen hebben. Dat moet nader worden uitgezocht en staat los van de financiële risico's direct gekoppeld aan het datacenter.. De financiële consequenties voor planschade staan in de risicoanalyse SAOZ en de oplegnotitie. Het risico dat deze twee partijen een aanvraag om tegemoetkoming in planschade doen is reëel.

Volgende processtappen

College op 15 april 2025
Commissie RO op 21 mei 2025
Raad op 11 en 12 juni 2025

Participatie

Participatie
Op grond van de Algemene inspraakverordening is bepaald dat er geen inspraak wordt verleend als voor het beleidsvoornemen al bij wettelijk voorschrift in een openbare voorbereidingsprocedure is voorzien, zoals het geval is bij een bestemmingsplan. Er heeft om die reden geen algemene inspraak plaatsgevonden over het ontwerp-bestemmingsplan. Er heeft ook geen participatie over de beleidswijziging plaatsgevonden vanwege de aard van de wijziging en het risico dat er nog meer aanvragen zouden worden gedaan en die nadelige gevolgen voor de beleidsdoelen konden hebben. Om die reden is ook het voorbereidingsbesluit op 8 november 2023 gepubliceerd.

Vooroverleg
Het ontwerpbestemmingsplan is in het kader van het vooroverleg aan de provincie en andere overlegpartners toegezonden en besproken. De overlegpartners steunen het beleidsvoornemen.

Advies en afstemming

In samenwerking met de netbeheerders heeft de gemeente Amsterdam een impactstudie datacenters gedaan om te bepalen wat de effecten zijn van het ongewijzigd voortzetten van het vestigingsbeleid datacenters Gemeente Amsterdam 2020-2030 (Reductie netimpact door Gemeentelijk Datacenterbeleid, Liander, mei 2024). Hieruit volgt dat met de groei naar 670 MVA in 2030 er drie onderstations nodig zijn om deze toename te faciliteren, waarvoor een ruimtereservering nodig is van 7.000 m2 per onderstation en daarnaast ruimte beschikbaar moet zijn voor de hindercontour en aan te leggen kabelverbindingen. Daarnaast zorgen reserveringen op het elektriciteitsnet ervoor dat andere afnemers niet kunnen worden aangesloten. Op dit moment staan de netbeheerders en de gemeente Amsterdam voor moeilijke keuzes voor projecten die geprioriteerd moeten worden om aangesloten te kunnen worden. Het beperken van datacenters zorgt voor minder reserveringen van grond- en netgebruik zodat een bijdrage

kan worden geleverd aan het behalen van andere ruimtelijke doelen van de gemeente.

Documenten

Registratienr.	Naam
	1. collegevoordracht vaststellen bestemminsplan en beleidsregels datacenters Amsterdam
	2. commissievoordracht vaststellen bestemminsplan en beleidsregels datacenters Amsterdam
< *automatisch* >	3. Raadsvoordracht vaststellen bestemminsplan en beleidsregels datacenters Amsterdam
< *automatisch* >	4. Verbeelding bestemmingsplan Datacenters Amsterdam
< *automatisch* >	5. Regels bestemmingsplan Datacenters Amsterdam
< *automatisch* >	6. Toelichting bestemmingsplan Datacenters Amsterdam
< *automatisch* >	7. Bijlagen bij toelichting bestemmingsplan Datacenters Amsterdam
	8. Nota van beantwoording zienswijzen bestemmingsplan en vestigingsbeleid Datacenters gemeente Amsterdam
< *automatisch* >	9. Vestigingsbeleid Datacenters Amsterdam 2020 – 2030, eerste herziening
geheim	10. GEHEIM Risicoanalyse planschade Datacenters Amsterdam met oplegnotitie

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Ruimte en Duurzaamheid, 5.1, 2, e telnr. 5.1, 2, e emailadres 5.1, 2, e @amsterdam.nl

Uitslag

<*automatisch, na afloop staf*>

Classificatiegegevens

1	Classificatie	Gedeeltelijk geheim (geheimhouding berust op bijlage 8 bij deze voordracht
2	Wie legt geheimhouding op?	college van B en W
3	Gaat het stuk geheim door naar de commissie en/of raad?	Ja

Nummer VN

Directie

Gemeente Amsterdam

MAP

4	Einddatum	Geheimhouding voor de duur van vijf jaar nadat het bestemmingsplan Datacenters Amsterdam onherroepelijk is geworden.
5	Uiterlijke einddatum	
6	Grondslag	Art. 5.1, tweede lid, onder b en f van de Woo
7	Motivatie	In de risicoanalyse is een beoordeling opgenomen van eventuele financiële gevolgen van het door de raad te voeren beleid. Bij deze analyse is gebruik gemaakt van financiële/economische cijfers over datacenters. De geheimhouding is in het belang van de bescherming van concurrentiegevoelige informatie van derden en de bescherming van de financiële en economische belangen van de bestuursorganen van de gemeente Amsterdam.